

BESLUT

2014-03-17

Dnr: 13/02554 och
2655

SAKEN

P4 Direkt, Sveriges Radio P4 Skaraborg, 2013-11-07, inslag om Hillsong Church; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Radio ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget, som handlade om Hillsong Church, påannonserades av nyhetspresentatören på följande sätt.

(Nyhetspresentatör) – Nu ska det handla om en ung pingstpastor från Tidaholm som heter B. Han har i två och ett halvt år varje söndag fyllt det anrika danspalatset Nalen i Stockholm. Pingstförsamlingen Hillsong med sina rockkonsertliknande gudstjänster, där det också finns besökare som Carola Häggqvist, det är någonting som lockar många yngre människor. Men B:s åsikter i till exempel abortfrågan och när det handlar om samkönade äktenskap har nu gjort att Nalen stänger dem ute från sina lokaler. Här är reporter A:s reportage om det här.

I reportaget som följde intervjuades B som berättade varför Hillsong Church blivit en succé i Sverige. Därefter sades följande.

(A) – Att gå på gudstjänst på Nalen liknar mer en rockkonsert med besökare som står med händerna i skyn och lovsjunger Jesus i upptempo. I neon längst fram på scenen står det just, "Alltid bara Jesus". Musiken är framgångsrik även på försäljningslistorna och har legat i topp bland annat på iTunes. En utav Sveriges i särklass mest kända sångerskor, Carola Häggqvist, bloggar återkommande om Hillsongs storhet. Hillsong är en till synes mycket modern kyrka, i musiken och kollekten, som du kan betala online eller med kort direkt på plats, ja, i hela sitt uttryck. Men vad står man för egentligen? Det är en fråga vars svar är svårt att hitta på nätet och till och med på deras egen hemsida. Jag måste försöka få svar på var B står i frågor där kyrkor ofta

kritiseras. Och när vi kommer till ideologin så är man inte lika modern. Att kallas liberal är inget B gillar. (B) – Nej, absolut inte. Därför att bibeln står för någonting och jag står också för någonting. Vi är en bibeltroende kyrka men vi är inte en kyrka som säger du måste vara färdig för att komma till kyrkan. Därför att den som inte står för någonting blir ju helt liksom meningslös liksom. Vi är en familjär kyrka liksom, där vi vill att människor ska liksom, att det ska vara en familjär stämning och så där liksom...

(A) – B återkommer en del till att kyrkan ska vara familjär. Men hur ser han på olika typer av familjer? Och jag undrar därför om ett barn behöver både en mamma och en pappa? (B) – Ja, det tror jag. Jag tror att det finns saker som en pappa ger som ett barn behöver. Jag tror att det finns saker som en mamma ger som ett barn behöver. Men att jag vet också att det finns massa människor som på olika sätt kämpar för att ge sitt barn det absolut bästa de kan. Men jag tror att det optimala för ett barn är att ha en mamma och en pappa i sitt liv. Jag tror att det är så det är tänkt och män och kvinnor är olika. Hur moderna vi än blir så tror jag att män och kvinnor är olika. Först och främst så är barn alltid en välsignelse men barn är heller ingen rättighet och jag tror att om man bara tittar på barn så här, har inte vi rätt å... har jag rätt att ha ett barn? Jag vet inte. Jag tycker nog inte att man ska approacha det här med barn som en rättighet, liksom att det är allas rätt att ha. Jag tycker att det optimala för ett barn är en mamma och en pappa. Det är min absoluta åsikt. (A) – Och när det gäller att viga samkönade par har han en tydlig ståndpunkt. (B) – Jag personligen viger inte homosexuella. Därför att jag tror att äktenskapet kommer i från bibeln och bibeln konstituerar äktenskapet som mellan man och kvinna. Om du är heterosexuell eller homosexuell så är du absolut lika mycket värd som människa. Absolut. (A) – Tycker du att det är respektfullt att, att behandla då till exempel två killar som vill gifta sig på ett olik sätt än du behandlar en kille och en tjej som vill gifta sig? (B) – Ja, jag tycker faktiskt det. Det är något som kommer från bibeln. (A) – Jag frågar B om abort. Han tycker att livet börjar vid befruktningen och säger så här om hur han ser på debatten. (B) – Jag är generellt inte, jag tycker att det är en tragisk utveckling liksom, att... Jag tror att kanske att vi ...det kanske är för stort fokus på liksom kvi...kanske, vi pratar om kvinnans rätt till sin kropp och så där. Jag inser att det är en komplicerad fråga. Det finns jättekomplicerade situationer men jag tror ändå liksom att livet på något sätt är heligt och jag tror att man verkligen ska tänka efter. Utan att sätta mig till doms över någon så tycker jag att det är ett misslyckande. Därför menar jag att vi kanske inte är en så liberal kyrka. (A) – Med tanke på pingstpastorns öppet icke-liberala syn på flera frågor blir jag nyfiken på hur Nalen, som inhyst kyrkan i två och ett halvt år, ser på hans uttalanden. Om det är något de vill kopplas samman med. Jag åker dit och träffar vd:n C. På Nalen har man ingen policy kring vilka man hyr ut till men hon säger så här om Nalens arbete med sin värdegrund och varumärkesbygge. (C) – Det ska vara lagligt. Det ska vara, man ska respektera mänskliga rättigheter och yttrandefrihet och det ska inte vara organisationer som agerar och propagerar för någonting annat. Vi vill bli förknippad med bra grejer. (A) – Vad skulle det föranleda för konsekvenser om, om det visar sig då att ni har någon här som, som... ja som är, uttrycker sig på något sätt homofobiskt eller mot kvinnors egenbestämmande av sin kropp och så? (C) – Alltså vi, alltså vi har ju inte varit med om det. Så att jag skulle väl kunna tänka mig att vi skulle säga att de inte var väl... eller försöka avbryta liksom bryta kontraktet. Men att de inte kommer tillbaka helt enkelt. (A) – Ju längre min intervju med henne går så framgår det att hon egentligen inte vet vad Hillsong är för kyrka. Inte heller att Hillsong aktivt väljer bort att viga samkönade par. (C) – De som hyr här är inte pingstkyrkan. De heter Hillsong Church. Är det dem du menar eller? (A) – Ja, de tillhör ju pingstkyrkan. (C) – De gör det? Ja, okej. (A) – Tycker du att det är okej att man till exempel exkluderar homosexuella vigslar, till exempel? (C) – Om jag tycker det är generellt okej? (A) – Mmm. (C) – Nej. Jag har inte fått, det har inte kommit till min kännedom att det skulle vara så att de exkluderar på det sätt som du beskrev. Nej, det visste jag inte. (A) – Vad tycker du om det då? (C) – Ja, det är andrahandsuppgifter så jag måste först ta reda på om det verkligen är så. (A) – Jag visar C en sida med citat från Hillsongs pastor B. "Jag tycker att det är en tragisk utveckling och för stort fokus på kvinnans rätt till sin kropp." Det här handlar om abortfrågor då till exempel. (C) – Vad jag tänker om det?

Det är fruktansvärt naturligtvis. (A) – Ja, det är också Hillsong... (C) – Ja, okej. Jag har inte hört dem så att jag hör dem ifrån dig nu. (A) – Föranleder det några tankar hos dig. (C) – Det är klart att det gör som privatperson naturligtvis, som människa naturligtvis, så gör det det. Men jag kan som sagt inte, jag har inte hört det själv så jag kan egentligen inte kommentera det. (A) – Hur mycket undersöker ni egentligen vilka ni hyr ut till? (C) – Vi undersöker som jag sade tidigare det vi kan. Har man inte öppet gått ut med någonting som vi kan, så kan vi liksom inte göra så mycket mer än att... (A) – Ni kan ju fråga. (C) – Ja, vi kan fråga naturligtvis. Det kan vi göra. (A) – Men då ska du få de här citaten och sedan så träffar jag dig gärna igen. (C) – Mmm. (A) – kan vi prata vidare. (C) – Ja.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna är kritiska till inslaget och anser att det gav uttryck för religiös intolerans. De anser vidare att reportern hade ett partiskt förhållningssätt och att inslaget syftade till att misskreditera Hillsong Church och pastorn B genom att framställa honom som homofob och exempelvis tillskriva honom åsikter som han inte har. En av anmälarna anser vidare att reportern är partisk på grund av ett personligt engagemang i HBTQ-frågor samt att församlingen Hillsong Church har lidit skada av inslaget eftersom församlingen inte får fortsätta hyra in sig på Nalen. Anmälarna ställer sig frågande till om SR ska ägna sig åt denna form av journalistik.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio, (SR), anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet anför i huvudsak följande.

SR har enligt sändningstillståndet en skyldighet att granska organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna. Denna skyldighet innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet.

Pastorn, B, är från Tidaholm i Skaraborg vilket var anledningen till att inslaget sändes i P4 Skaraborg. I programmet beskrivs både det moderna tilltalet hos församlingen men även det som kan beskrivas som en konservativ syn på vissa frågor såsom abort och samkönade äktenskap.

SR kan inte se att pastorn ”tillskrivits åsikter” som han inte har. Tvärtom får han utrymme att utförligt redogöra för sina ståndpunkter och betona att han anser att alla människor är lika mycket värda oavsett sexualitet. Pastorn säger också att abortfrågan är en komplex fråga. Han får vissa kritiska frågor i det sammanhanget av reportern vilka motiverades av sammanhanget. Granskningsnämnden har i sin praxis godtagit att en programledares frågor kan ha en provokativ karaktär och har beaktat att en programledares uppgift vid intervjuer är att genom ett kritiskt förhållningssätt tydliggöra den intervjuades ståndpunkt (jfr 12-01872).

I inslaget intervjuas även vd:n för Nalen i Stockholm där Hillsong Church hyrt in sig och där gudstjänsterna äger rum. Nalens företrädare fick frågor om sin värdegrund och varumärkesbyggande. C säger att Nalen värnar principen om alla människors lika värde. Reportern redovisade då Hillsong Churchs ståndpunkter gällande abort och samkönade äktenskap och frågade hur vd:n ställde sig till dessa. Det nämndes i påannonseringen till inslaget att Nalen sagt upp avtalet med Hillsong Church. Det förhållande att Nalen sade upp avtalet efter intervjun ägde rum är inte något som SR kan ta ansvar för. SR skulle inte kunna uppfylla sin granskningsskyldighet om det skulle krävas att programföretaget måste ta hänsyn till alla eventuella konsekvenser av en sådan granskning, i det här fallet uppsägning av ett hyresavtal.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (vid tidpunkten för sändningen enligt 6 § i sändningstillståndet och efter den 1 januari 2014 enligt 14 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SR ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (vid tidpunkten för sändningen enligt 11 § i sändningstillståndet och efter den 1 januari 2014 enligt 8 § i sändningstillståndet). Denna skyldighet innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämndens uppgift är att granska om innehållet i sända program överensstämmer med bestämmelserna i radio- och tv-lagen och programföretagens sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgift att granska reportrars personliga engagemang i olika frågor. Följden av reportaget, det vill säga att hyresavtalet upphörde i detta fall, ligger också utanför nämndens uppdrag. Anmälarnas invändningar i dessa delar lämnas därför utan åtgärd.

I det aktuella inslaget fick pastorn för Hillsong Church svara på frågor om kyrkans värdegrund, syn på bland annat samkönade äktenskap och abort. Nämnden kan inte finna att reporterns frågor eller förhållningssätt under intervjun med B strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i SR:s sändningstillstånd. I inslaget sa reportern att han var nyfiken på hur Nalen såg på B:s uttalanden och hans ”öppet icke-liberala syn på flera frågor”. I intervjusituationen med Nalens vd frågade reportern C om vad konsekvenserna skulle bli om någon som hyrde in sig på Nalen uttryckte sig ”homofobiskt eller på något sätt mot kvinnors egenbestämmande av sin kropp”. Reporterns frågor till C innebar en alltför långtgående tolkning av B:s uttalanden och B tillskrevs därmed åsikter som han inte hade gett uttryck för under intervjun. Nämnden anser vidare att reporterns förhållningssätt till B:s åsikter under intervjun med C var så värderande att inslaget blev partiskt. Inslaget strider därför i detta avseende mot kraven på opartiskhet och saklighet i SR:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström (skiljaktig), Elisabet Bäck, Ingrid Carlberg, Leif Hedman, Jan Holmberg och Kristina Ståhl efter föredragning av Anne Ronkainen.

Den skiljaktiga meningen framgår av s. 6.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Anne Ronkainen

SKILJAKTIG MENING

Ledamoten K-G Bergström var skiljaktig. Enligt hans mening är det diskutabelt om reporterns ordval "homofobiskt" rättvist återgav de åsikter som B uttryckte i intervjun. Sammantaget var dock inte bristen så allvarlig att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.